

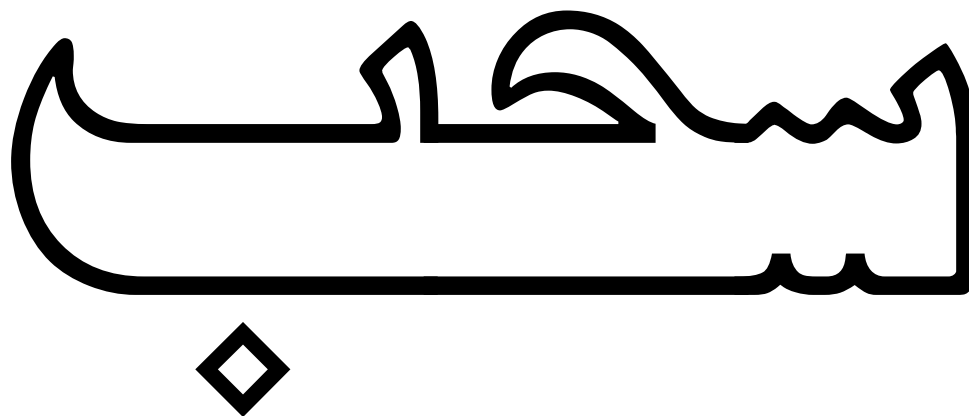

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۷۶۶

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۷۶۶، «سحب» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «سحب» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «سحب» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۷۶۶
ریشه	سحب
تعداد تکرار	۱۱
تعداد مشتقات	۶
تعداد ریشه مرتبط	۹۵

فهرست مشتقات

۱. السَّحَابِ (۱)   ۲. السَّحَابِ (۲)   ۳. سَحَاباً (۴)   ۴. سَحَابٌ (۲)   ۵. يُسْحَبُونَ (۱)
۶. يُسْحَبُونَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ارض (۴)	۲۰. بین (۳)	۳۹. ذَکَر (۱)	۵۸. صوب (۲)	۷۷. لَیج (۱)
۲. الف (۱)	۲۱. تقن (۱)	۴۰. ذهب (۱)	۵۹. طمع (۱)	۷۸. لعل (۱)
۳. الله (۶)	۲۲. ثقل (۲)	۴۱. فوق (۱)	۶۰. ظلم (۲)	۷۹. لیل (۱)
۴. اله (۶)	۲۳. ثمر (۱)	۴۲. رحم (۱)	۶۱. عبد (۱)	۸۰. مرر (۲)
۵. انس (۱)	۲۴. ثور (۲)	۴۳. رسل (۳)	۶۲. عقل (۱)	۸۱. مسس (۱)
۶. انن (۳)	۲۵. جبل (۲)	۴۴. رکم (۲)	۶۳. عنق (۱)	۸۲. موت (۵)
۷. اوی (۱)	۲۶. جری (۱)	۴۵. روح (۴)	۶۴. غشو (۱)	۸۳. موج (۲)
۸. ائی (۱)	۲۷. جعل (۳)	۴۶. رؤی (۷)	۶۵. غشی (۱)	۸۴. موه (۲)
۹. اپی (۱)	۲۸. حمد (۱)	۴۷. زجو (۱)	۶۶. غلل (۱)	۸۵. نزل (۳)
۱۰. بثث (۱)	۲۹. حتی (۱)	۴۸. سخر (۱)	۶۷. فعل (۱)	۸۶. نشء (۱)
۱۱. بحر (۲)	۳۰. حسب (۱)	۴۹. سقر (۱)	۶۸. فلک (۱)	۸۷. نشر (۱)
۱۲. برد (۱)	۳۱. حیي (۲)	۵۰. سقط (۱)	۶۹. فوق (۳)	۸۸. نفع (۱)
۱۳. برق (۲)	۳۲. خبر (۱)	۵۱. سلسل (۱)	۷۰. قلل (۱)	۸۹. نهر (۱)
۱۴. بسط (۱)	۳۳. خرج (۵)	۵۲. سمو (۶)	۷۱. قول (۱)	۹۰. نور (۳)
۱۵. بشر (۲)	۳۴. خلف (۱)	۵۳. سنو (۱)	۷۲. قوم (۱)	۹۱. وجه (۱)
۱۶. بصر (۱)	۳۵. خلق (۱)	۵۴. سوق (۲)	۷۳. کسف (۲)	۹۲. ودق (۲)
۱۷. بعد (۲)	۳۶. خلل (۲)	۵۵. شیء (۵)	۷۴. کلل (۳)	۹۳. وله (۶)
۱۸. بعض (۲)	۳۷. خوف (۱)	۵۶. صرف (۲)	۷۵. کود (۲)	۹۴. یدی (۲)
۱۹. بلد (۲)	۳۸. دبب (۱)	۵۷. صنع (۱)	۷۶. کیف (۱)	۹۵. یوم (۱)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۶۴} إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۲. {الأعراف - ۵۷} وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَقْلَّتْ **سَحَابًا** ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
۳. {الرعد - ۱۲} هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ السَّحَابَ الثَّقَالَ
۴. {النور - ۴۰} أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ **سَحَابٌ** ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرَاهَا وَ مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ
۵. {النور - ۴۳} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزِيحُ **سَحَابًا** ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ
۶. {النمل - ۸۸} وَ تَرَى الْجِبَالَ تَحْسِبُهَا جَامِدَةً وَ هِيَ ثَمَرٌ مَرَّ **السَّحَابِ** صُنِعَ اللَّهُ الَّذِي أَنْقَضَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَيْرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ
۷. {الروم - ۴۸} اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ **سَحَابًا** فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَ يَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
۸. {فاطر - ۹} وَ اللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ **سَحَابًا** فَسُقْنَاهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ
۹. {غافر - ۷۱} إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْتَاقِهِمْ وَ السَّلَاسِلُ **يُسْحَبُونَ**
۱۰. {الطور - ۴۴} وَ إِن يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا **سَحَابٌ مَرْكُومٌ**
۱۱. {القمر - ۴۸} يَوْمَ **يُسْحَبُونَ** فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُقُوا مَسَّ سَقَرٍ